

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ ШЛЯХОМ ІНТЕГРАЦІЇ У СВІТОВІ ІННОВАЦІЙНІ КЛАСТЕРИ

Данько Т.В., Лапій О.С.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Закономірним етапом розвитку багатьох компаній є інтернаціоналізація їхньої господарської діяльності та вихід на зовнішні ринки. Одним з факторів, що має великий вплив на процеси інтернаціоналізації підприємств та в умовах сучасної глобальної економіки набуває все більшої важливості, є інтеграція таких підприємств у світові кластери. Цей процес спрямований на зміцнення зв'язків між фірмами, державними інститутами, а також світовим ринком, і, як наслідок, полегшує процеси інтернаціоналізації компаній та дозволяє їм забезпечити власну міжнародну конкурентоспроможність.

З раніше проведених досліджень випливає, що мережа зв'язків є ключовим фактором прискореної інтернаціоналізації для малих та середніх підприємств, оскільки саме вона є основним джерелом відкриття можливостей та отримання ресурсів для інтернаціоналізації підприємства. А з визначення поняття «кластер» бачимо, що кластер і є тією самою мережею зв'язків.

Зокрема, інтеграція у міжнародні наукомісткі кластери відіграє особливо значну роль у процесі інтернаціоналізації діяльності високотехнологічних підприємств.

В цьому зв'язку актуальності набуває дослідження процесів інтернаціоналізації високотехнологічних підприємств шляхом їхньої інтеграції у світові інноваційні кластери.

Проведений відповідний аналіз досвіду окремих високотехнологічних підприємств дозволив зробити висновок, що можна виділити дві ключові альтернативи інтернаціоналізації підприємств за допомогою кластерів:

- 1) вихід на світовий ринок шляхом інтернаціоналізації існуючого вітчизняного кластеру, до якого вже належить підприємство;
- 2) інтернаціоналізація підприємства шляхом безпосереднього його входження до існуючого зарубіжного кластеру.

Слід зазначити, що в світовій практиці обидва вказані варіанти є однаково розповсюдженими, тоді як на сучасному етапі розвитку кластерного процесу в українській економіці можна припустити, що другий варіант є більш прийнятним через відсутність зрілих кластерів, здатних до інтернаціоналізації.

В Європейському меморандумі про кластери відзначається, що сильні кластери найчастіше формуються і розвиваються в умовах вільних ринків, де існує синтез кооперації та конкуренції («coopetition») між кластерами та у межах окремих кластерів. Одним із ключових факторів успіху розвитку високотехнологічного кластера є міжнародне співробітництво, відкритість до взаємодії та кооперації. Проте кластерні процеси у країнах з менш розвинутою економікою, до яких належить і Україна, а також їх роль в процесі інтернаціоналізації високотехнологічних підприємств є досі фактично невивченими, що і становить інтерес для подальших досліджень.